

Olimpiada topshiriqlari

O'zbek tili 9

1-qism: Har bir topshiriq 0,9 balldan baholanadi.

1. Aniq nisbatda berilgan gapni aniqlang.

- A) Davron bilan Maqsud musobaqada ko'rishdi.
- B) U o'zining kuchini shaxmatda ko'rsatdi.
- C) Respublikamizda katta o'zgarishlar yuz bermoqda.
- D) Jinoyatchilar ishi qayta ko'rildi.

2. Matni o'qing. Quyidagi berilgan sarlavhalardan qaysi biri matn uchun mos emas?

Yoz! Bu fasl haqida qancha gapirsang oz!
Bog'larga bir qarang! Olma, gilos, o'riklar pisha boshlayapti. Ishkomlarda chillaki uzumlarga rang kiryapti. Polizlarda handalaklar dum beryapti. Yozning ilk ne'mati qulupnayni aytmayisizmi? Qulupnay, handalaklar pishganda dalaga yaqin borsang, hididan dimog'ing yayraydi. Ko'm-ko'k, zilol suvlar, uzoq-uzoqlardagi tog'larning cho'qqilari "Bag'rimga kel!" deb imlayotganday! Ha, yoz - soz fasl. Har yili yozni, dam olish oromgohlarini intiqlik bilan kutamiz. Biroq yoz faqat dam olish fasligina emas, mehnat fasli hamdir. Yozning issiq kunlarida shirin-shakar mevalar pishadi, polizlarda xilma-xil sabzavotlar yetiladi, bularning barchasi tinimsiz mehnatning natijasidir. Yoz faslida uy solish, xonalarni ta'mirlash kabi ishlarni bajarish ham rejalashtiriladi. Farzandlar dam olish bilan birga uy yumushlarida ota-onalariga ko'maklashadilar.

- A) Yoz tarovati
- B) Mehnat fasli
- C) Yozdagi mevalar
- D) Fasllar go'zalligi

3. Quyidagilardan o'tgan zamon sifatdoshi berilgan qatorni toping.

- A) Ketgan
- B) Ketadigan
- C) Barchasi o'tgan zamon sifatdoshi
- D) Ketayotgan

4. Quyidagi so'zlardan ijobiy fazilatni ko'rsatilgan so'zlarni belgilang.

- A) ishyoqmas
- B) ochiko'z
- C) dangasa
- D) oq ko'ngil

5. Ko'rsatilgan misollardan mavhum otlar berilgan qatorni toping.

- A) vijdon, go'zallik, sevgi
- B) ezgulik, kiyik, avtobus
- C) chopmoq, o'qish, yurak
- D) havorang, tirma, yovuzlik

6. otmoq, bezatmoq- ushbu so'zlar fe'lining qaysi nisbatiga kiradi?

- A) ortirma nisbat
- B) o'zlik nisbat
- C) aniq nisbat
- D) majhul nisbat

7. Qaysi qatordagi qo'shimchlar kelishik qo'shimchalari hisoblanadi?

- A) -da, -ni, -ning
- B) -li, ba-, -bo
- C) -gi, -chi, -kor
- D) -ona, -siz, -lab

8. Kim? Nima? so'rog'iga qaysi gap bo'lagi javob bo'ladi?

- A) Aniqlovchi
- B) Ega
- C) Hol
- D) To'ldiruvchi

9. Tasdiq ma'nosini bildiruvchi vositalar to'g'ri berilgan qatorni ko'rsating?

- A) noto'g'ri, aksincha.
- B) shunday, shekilli.
- C) yo'q, bilmayman.
- D) ha, to'g'ri.

10. Berilgan gaplardan shaxsi umumlashgan gaplarni toping.

- A) Keksalarni e'zozlaylik
- B) Bilmagan kasbga urinma, urinib tuzoqqa ilinma.
- C) Nahorga oshga chiqing
- D) O'ylab ko'rsam u haq ekan.

2-qism: Har bir topshiriq 1,5 balldan baholanadi

11. Noto'g'ri berilgan ma'lumotni belgilang.

- A) Faqat yuklamasi ajratib yozilmaydi
- B) -da chiziqcha bilan yoziladigan yuklama hisoblanadi
- C) Qo'shib yoziladigan yuklamalarga -mi, -gina kiradi
- D) Ham yuklamasi alohida ajratib yoziladi

Olimpiada topshiriqlari

O'zbek tili 9

12. Matni o'qing. Ostiga chizilgan so'zlar qaysi so'z turkumidalligini aniqlang?

Yoz! Bu fasl haqida qancha gapirsang oz!
Bog'larga bir qarang! Olma, gilos, o'riklar pisha boshlayapti. Ishkomlarda chillaki uzumlarga rang kiryapti. Polizlarda handalaklar dum beryapti. Yozning ilk ne'mati qulupnayni aytmayisizmi? Qulupnay, handalaklar pishganda dalaga yaqin borsang, hididan dimog'ing yayraydi. Ko'm-ko'k, zilol suvlar, uzoq-uzoqlardagi tog'larning cho'qqilari "Bag'ringa kel!" deb imlayotganday! Ha, yoz - soz fasl. Har yili yozni, dam olish oromgohlarini intiqlik bilan kutamiz. Biroq yoz faqat dam olish fasligina emas, mehnat fasli hamdir. Yozning issiq kunlarida shirin-shakar mevalar pishadi, polizlarda xilma-xil sabzavotlar yetiladi, bularning barchasi tinimsiz mehnatning natijasidir. Yoz faslida uy solish, xonalarni ta'mirlash kabi ishlarni bajarish ham rejalashtiriladi. Farzandlar dam olish bilan birga uy yumushlarida ota-onalariga ko'maklashadilar.

- A) ot, sifat, fe'l
- B) sifat, ot, ravish
- C) ot, ravish, fe'l
- D) olmosh, sifat, fe'l

13. Ish-harakat va uning bajaruvchisi o'rtasidagi munosabat nima deyiladi?

- A) nisbat zamon shakli
- B) bo'lishsizlik shakli
- C) fe'l deyiladi
- D) vazifadosh shakli

14. Ravishdoshlar qaysi qo'shimchalar yordamida yasaladi?

- A) -li, -siz, be
- B) -gach, -guncha, -gani
- C) -gan, -kan, -qan
- D) -sh, -ish, -moq

15. Sifatdosh nechta zamon shakliga ega?

- A) bitta
- B) ikkita
- C) uchta
- D) to'rtta

16. Gapda olmoshning qaysi ma'no turi qatnashgan?

Birovlarning fikri bilan kelajagingni qurma.

- A) gumon
- B) o'zlik
- C) bo'lishsizlik
- D) kishilik

17. Qaysi qatorda yordamchi fe'llar berilgan?

- A) qilmoq, olmoq
- B) kerak, bo'ladi
- C) zarur, kerak
- D) harakat, bo'lmoq

18. Berilgan gapdagi kesim qaysi so'z turkumi bilan ifodalangan?

Ushbu joy bolaning g'amini ham, hursandchiligini ham, sevgisini ham ko'rgan.

- A) ravishdosh
- B) sifatdosh
- C) harakat nomi
- D) fe'l

19. Quyidagilardan hol qatnashgan gap qatorni aniqlang.

- A) Balandlikka chiqishda avtomobillar taqa-taq to'xtab qoldi.
- B) Tog'am chiroyli kiyim olib keldilar.
- C) Ukam menga qaradi, men ukamga qaradim.
- D) Qiziqchi o'zining kulguli so'zi bilan hammani o'ziga qaratdi.

20. Bog'lovchi bilan yasalgan gapda qanday ma'no ifodalab kelinmoqda?

Chunki qorong'u tushib qolgan edi.

- A) Aniqlov ma'nosi ifodalanmoqda.
- B) Sabab ma'nosi ifodalab kelinmoqda.
- C) Inkori ma'nosi ifodalab kelinmoqda.
- D) Shart ma'nosi ifodalab kelinmoqda.

3-qism: Har bir topshiriq 2,6 balldan baholanadi

21. Matni o'qing. Qaysi meva yozda birinchi pishadigan meva deb tarfilangan?

Yoz! Bu fasl haqida qancha gapirsang oz!
Bog'larga bir qarang! Olma, gilos, o'riklar pisha boshlayapti. Ishkomlarda chillaki uzumlarga rang kiryapti. Polizlarda handalaklar dum beryapti. Yozning ilk ne'mati qulupnayni aytmayisizmi?

Qulupnay, handalaklar pishganda dalaga yaqin borsang, hididan dimog'ing yayraydi. Ko'm-ko'k, zilol suvlar, uzoq-uzoqlardagi tog'larning cho'qqilari "Bag'ringa kel!" deb imlayotganday! Ha, yoz - soz fasl. Har yili yozni, dam olish oromgohlarini intiqlik bilan kutamiz. Biroq yoz faqat dam olish fasligina emas, mehnat fasli hamdir. Yozning issiq kunlarida shirin-shakar mevalar pishadi, polizlarda xilma-xil sabzavotlar yetiladi, bularning barchasi tinimsiz mehnatning natijasidir. Yoz faslida uy solish, xonalarni ta'mirlash kabi ishlarni bajarish ham rejalashtiriladi. Farzandlar dam olish bilan birga uy yumushlarida ota-onalariga ko'maklashadilar.

- A) Handalak
- B) Uzum
- C) Qulupnay
- D) Gilos, olma, o'rik

22. Vazifadosh ko'makchi qatnashgan gapni toping.

- A) Men do'stim bilan kutubxonaga bordim.
- B) Bola kun sayin, soat sayin o'sib borardi.
- C) Biz yurtimiz uchun hamma narsaga tayyormiz.
- D) U tomon bir to'da bollalar yugurib ketishdi.

Olimpiada topshiriqlari

O'zbek tili 9

23. Quyidagi berilganlardan sodda sifat qatnashgan qatorni toping.

- A) havorang, qimmatbaho;
- B) tinchliksevar, jonkuyar;
- C) katta, go'zal
- D) harakatchan, shifobaxsh;

24. Nuqtalar o'rniga mos yuklamalarni qo'ying.

- 1) *Nok shirin bo'ladi... , ammo hosilga kech kiradi... .*
- 2) *Bu ishni sen... uddalarsan, biroq ukang eplarmikin?*
- A) -ku; -da; -ku. B) -u; -da; -ku.
- C) ham; -da; -ku. D) -yu; -da; -ku.

25. Bayon qilingan fikrning tartibini bildiruvchi modal so'zlar qatnashgan gapni belgilang.

- A) Aksincha, o'quvchilar bir-biridan qolmaslik uchun harakat qildilar.
- B) Xususan, o'zaro kelishuvga erishganliklari foyda keltirdi.
- C) Avvalo, ularning bu ishlari qayerdan boshlanganini bilish zarur.
- D) Demak, xulosa qilsak ham bo'ladi.

26. Undalmalar gapda qanday tinish belgilari bilan ajratiladi?

- A) vergul, nuqta B) undov, vergul
- C) ikki nuqta D) qavs, qo'shtirnoq

27. Hozirgi zamon sifatdoshi berilgan gap qatorini aniqlang.

- A) O'zbekistonda uzoq vaqt davomida yartilgan me'moriy yodgorliklar saqlanib qolgan.
- B) Jahonda elektron texnika ixtiro qilgan kompaniyalar juda ko'p.
- C) Asrlar mobaynida rangini yo'qotmay kelayotgan bo'yoqlar siri kashf etilmadi.
- D) Kelajakda o'zbek tilida o'qiydigan maxsus dasturlar yaratiladi.

28. Quyidagi berilgan ma'lumotlardan qaysi biri noto'g'ri?

- A) Chunki bog'lovchisi sabab ma'nosini ifodalab keladi.
- B) Agar bo'g'lovchisi shart ma'nosini ifodalab keladi.
- C) Ya'ni bog'lovchisi aniqlov ma'nosini ifodlab keladi.
- D) Zero bog'lovchisi tartib ma'nosini ifodalab keladi.

29. Quyidagi berilgan javoblardan mosini tanlab nuqtalar o'rnini to'ldiring.

..... – tinglovchiga qaratilib, biror ish-harakatni bajarishga undaydigan gaplar: ma, mang, qani, marhamat, xo'sh kabi so'zlar.

- A) Taklif so'z-gaplar
- B) Tasdiq so'z-gaplar
- C) Modal so'z-gaplar
- D) Inkor so'z-gaplar

30. Quyidagi berilgan gaplarda nechta yuklama qatnashgan?

- 1) *Yig'ilishga faqat Murod kelmadi.*
- 2) *Keksalarga yordam berish hammamizning burchimiz-ku!*

- A) uchta
- B) ikkita
- C) to'rtta
- D) bitta